

D-tywo Dywizji Ochoń.

M.p. dn. 9-X-1920 r.

Oddz. II. Inform.

L.dz. 508

DO DOWÓDZTWA 8-8 ARMII

W sprawie nastrojów ludności.

Oddział II, Sekcja Ofensywy.

W załączeniu telefonogramu No. 441 L.dz.

7987/II-of. rozkaz wywiadowczy No. 8 komunikuje się

ze przeciwpolski ruch powstańczy bynajmniej nie obejmuje szerszych terenów kraju. Ludność litewska nieposobiona jest nieprzychylna dla wojsk naszych, zarówno z powodu zdarzających się wypadków grabieży, jak również na skutek niewątpliwej agitacji politycznej narodowych czynników litewskich.

Oddział II. Dyw. otrzymał wiadomości o Litewskiej Organizacji Wojskowej /L.O.W./, złożonej z cywilnych, uzbrojonych przez pułki lit. w danej okolicy konsystująca. Na terenie działań Dyw. jakoby właśnie L.O.W. ostrzalała właśnie tabory 205.p.p. pod Porzeczem, przerywała wielokrotnie połączenia telefoniczne między D-wem Dyw. z pułkami, między innymi również wzdłuż linii demarkacyjnej na odcinku I Bacnu 201 p.p. od Przewalki - Szandubry miało miejsce 6-cio krotne przecięcie drutów.

Nacgół jednak działalność obojętnego ruchu militarne nie przejawia się ani często, ani poważnie. Brak we wsiach ludzi młodych tłumaczy się tem, że pokrywali się wraz z zarządem, przeważnie koniami, w lasach obawiając się rekrutacji i mobilizacji do naszego wojska.

Polska ludność miejscowa odnosi się do wojsk naszych najzupełniej przyjaźnie, jak również i część litewskiej rozdrażnionej podatkami Rządu litewskiego, pobieranymi w naturze. Wiadomem jest, że na tyłach frontu litewskiego, na wszystkich drogach prowadzących w głąb kraju spotyka się posterunki milicyjne, przeważnie nieuzbrojone

powołane z miejscowej ludności cywilnej, które strzegą linii drutów telegraficznych. - Co się tyczy ochotniczego werbunku do regularnego wojska litewskiego, to największy % ochotników znajduje się w 1 i 2 p.p., które najwcześniej były formowane. Tem nie mniej i w innych pułkach ochotnicy się znajdują, aczkolwiek w znacznie mniejszej liczbie. /Wiadomy jest wypadek pójścia do wojska lit. 17 ochotników z niedużej wsi pod Olkienikami./

Mobilizacja przeprowadzona jest do lat 26-ciu, ale nie wszędzie. Odbywa się nawet nie powiatami, ale gminami, przytem najpierw w okolicach, co do których istniała obawa zajęcia przez nasze wojska. Żołnierz lit., dobrze umundurowany, uzbrojony, odżywiony i czysty, aczkolwiek w niewoli zachowuje znacznie więcej godności osobistej, niż bolszewicki, zeznania daje niechętnie, tem nie mniej przedstawia zupełnie surowy materiał żołnierski, mało wyszkolony, zupełnie bez doświadczenia wojennego i naogół opanowany lękiem przed naszym wojskiem.

Udział Niemców w wojsku nie stwierdzony w dużej mierze prócz nazwisk paru oficerów, niewiadomo nic w ostatnich czasach o instruktorach Niemcach, wykładowcach w szkołach wojskowych, aczkolwiek ochotnicy żołnierze Niemcy podobno zdarzali się np. w sierpniu w Suwałkach. Jeden ranny Niemiec w służbie lit. dostał kilkanaście dziesięcin ziemi. /Zeznania uchodźców/. Podobnie nie stwierdzono udziału wojskowych innych narodowości. Stosunek Litwinów do bolszewików w okresie ostatnich operacji wojennych był przyjazny, traktowali to jednak Litwini jako malum necessarium ze względu na wspólny front przeciwpolski. Kawalerja litewska stale patrolowała w kierunku bolszewików, broniąc ludność miejscową przed rabunkiem z ich strony, co często wywoływało orężne starcia. Wiadomo, że Litwini zabrali bolszewikom pociąg z prowiantem i furazem. Bolszewicy niechętnie się do nich odnosili, twierdząc, że zdobywają dla nich kraj, podczas gdy Litwini idą tylko z tyłu i zajmują opróżniane tereny. W Wilnie wobec braku ludności litewskiej niema mowy o utworzeniu ochotniczej armji obrony miasta. Przeciwnie ludność przy zbliżeniu się wojsk naszych gotowa jakoby jest sama wyrzucić Litwinów. /Zeznanie uchodźcy/. Jedynie krąży po mieście pogłoski, że Żydzi są uzbrojeni dla pomocy wojskom litewskim. Prasa polsko wileńska w miarę powodzeń naszych pisze coraz śmielej; ostatnio występowała ostro przeciw sprowadzeniu przez Rząd litewski broni i amunicji z Niemiec. Cenzura prasowa litewska jakoby dość liberalna.

Oficer Informacyjny.

Za zgodność odpisu:

/-/ Żmigryder - por.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]